

HÅLLBARHETS- REDOVISNING

Avseende år 2009

BAKGRUND

Regeringen beslutade 2007 att samtliga statliga bolag ska redovisa hållbarhet och att det ska ske varje år i samband med att årsredovisningen publiceras. Redovisningen ska göras enligt GRI, som är en internationell standard för hållbarhetsredovisning, och den ska granskas av en oberoende granskare. Enligt denna standard redovisas hållbarhet genom att tre aspekter belyses: ekonomi, miljö och social påverkan.

För mer information om GRI - vänligen besök www.globalreporting.org

1 UTTALANDE FRÅN LEDNINGEN

Hållbar utveckling handlar om att vi som lever nu ska tillfredsställa våra behov på ett sådant sätt att vi inte äventyrar kommande generationers möjligheter att göra detsamma. (1:1)

I en tid när klimatdebatten är intensiv kan det vara lätt att tänka att hållbarhet enbart handlar om miljö. Men när vi vill skapa ett hållbart samhälle behöver vi ställa det på flera ben där miljön är ett och ekonomisk och social påverkan är de andra.

Hur kommer en teater in i detta sammanhang? I statens portfölj tillhör Dramaten de allra minsta och finns där tillsammans med stora företag som Vattenfall, SAS och Sveaskog – företag med stor klimatpåverkan. Dramaten må vara en liten organisation i det sällskapet men är relativt stor i teaterbranschen. I ett hållbart samhälle har alla organisationer, liten som stor, en uppgift att se över sin verksamhet och styra den åt rätt håll. Till syvende och sist är det på individnivå förändring initieras och genomförs. För Dramaten är principen om ”många bäckar små gör en stor å” vägledande. Det gäller på miljöområdet, där arbetet just startat, men också på det ekonomiska och sociala området, där arbetet pågått under en längre period.

Det här är Dramatens andra hållbarhetsredovisning och vi bedömer att teatern ännu är en omogen organisation när det gäller miljöaspekten av hållbarhetsfrågor. Teaterns övergripande administration är avskalad. Därför är det en stor utmaning att hitta ett framgångsrikt sätt att arbeta integrerat med hållbarhetsfrågorna. Det faktum att organisationen är slimmad med liten överbyggnad utgör en risk för att en hållbarhetsredovisning enbart blir en pappersprodukt. Arbetet måste därför integreras i vardagen på ett sådant sätt att även en liten insats ger stor utväxling.

Ett av Dramatens viktigaste mål på kort sikt är att bygga upp ett ledningssystem för miljöarbete. Den största förändringspotentialen finns på miljöområdet, och då handlar det inte minst om energiförbrukning och flygresor, som tillsammans står för drygt 70 procent av Dramatens koldioxidutsläpp. Vi ser också att vi aldrig får stanna upp när det gäller jämställdhet och mångfald.

Med denna redovisning korrigeras kursen något jämfört med förra årets. (3:10) En renodling av synen på hållbarhetsarbetet har skett genom att utgångspunkt helt och hållet tas från GRI:s riktlinjer och den inledande definitionen av hållbarhet. Det är svårt att mäta den ”samhällsnytta” som eventuellt uppstår utifrån vad som spelas på scenerna och därför väljer vi att från och med i år avstå från att väga in innehållet i repertoaren i redovisningen. Detta gäller dock inte de aspekter av repertoaren som handlar om jämställdhet och mångfald. I allt väsentligt baseras denna redovisning på mätbara data och genomförbara mål.

Arbetet med att skapa en ny organisation för hållbarhetsfrågorna har inte kommit så långt som förhoppningen var i förra årets redovisning. Detta beror bland annat på att teatern utsett en ny projektledning.

Dramaten redovisar hållbarhet enligt GRI G3 på C-nivå.

ORGANISATIONSPROFIL

Kungliga Dramatiska Teatern AB (Dramaten) (2:1) grundades 1788 av Gustav III och ägs sedan mitten av 1970-talet till 100 procent av svenska staten. Verksamheten utgörs av teaterföreställningar som primärt framförs i Storstockholm men även nationellt och i viss mån internationellt genom turnéverksamhet. Föreställningarna är öppna för allmänheten och biljetter säljs direkt till privatpersoner men också till företag och organisationer.

Produktionerna hanteras från idé till och med att de framförs på scenerna. Vissa produktioner spelas på turné i Sverige och som gästspel utomlands. Andra spelas in för livesändningar till digitala biografer eller sänds via SVT. Den absolut största delen tillverkning av dekor och kostym sker i teaterns egna verkstäder och ateljéer.

Samarbeten förekommer med andra producenter av scenkonst.

I dag sköts restaurang, publikgarderob och städtjänst av externa entreprenörer.

Verksamheten bedrivs på tre platser. På Nybroplan i centrala Stockholm finns följande scener; Stora scenen, Lilla scenen, Målarsalen, Lejonkulan och Tornrummet. Där finns också lokaler för administration, kostymateljéer, mask och peruk, närverkstäder, repetitionssalar, dramaturgiat och arkiv samt bibliotek. På Linnégatan i centrala Stockholm finns en så kallad black box- scen, Elverket. Där har Unga Dramaten sin hemvist sedan augusti 2009. I Gäddviken i Nacka finns teaterns verkstäder med måleri, snickeri, tapetseri, smedja och förråd. I samma byggnad inryms också Operans verkstäder.

Dramaten drivs utan vinstsyfte och verksamhetens resultat mäts därför främst med andra mått än avkastning på kapitalet. Det statliga bidraget uppgick för 2009 till 212 mkr och biljettintäkterna var 34 mkr.

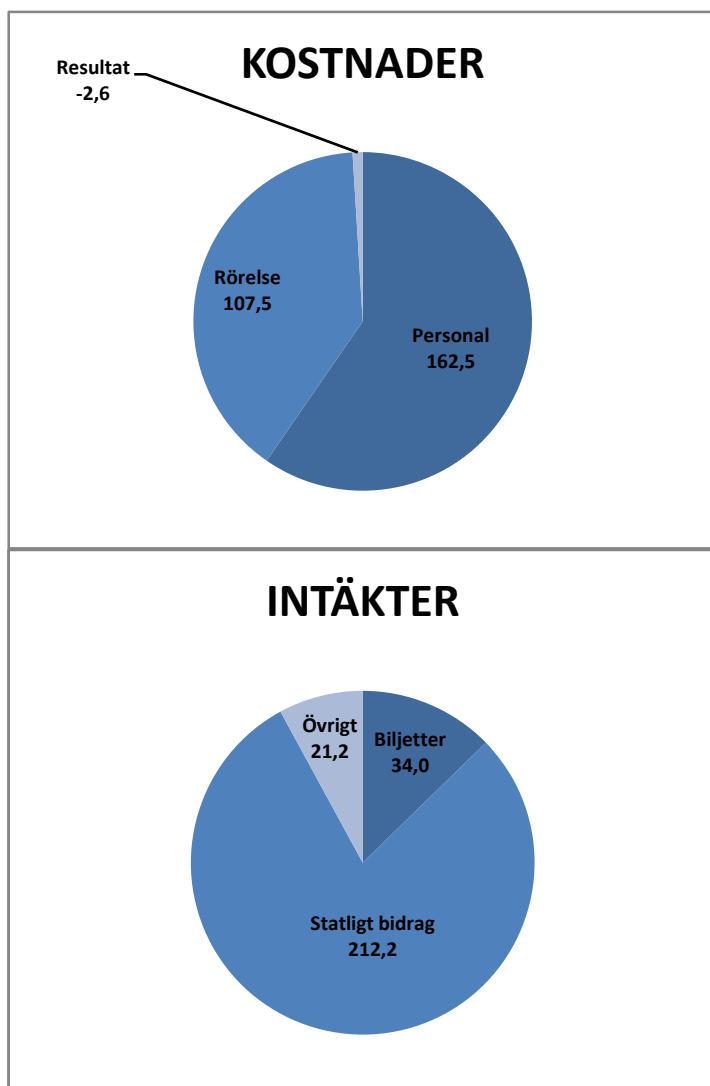
Dramaten har två huvudsakliga sponsorer: Quesada AB, med vilken Dramaten har ett kontrakt till halvårskiftet 2011, och The Royal Bank of Scotland med kontrakt till mitten av november 2011. (2:2, 2:3, 2:4, 2:5, 2:6, 2:7, 2:9)

DRAMATEN I KORTHET^(2:8)

Ekonomi (mkr)(EC1)	2008	2009
Rörelseresultat	-3,1	-2,6
Eget kapital	19,1	19,8
Obeskattade reserver	3,4	2,9
Statligt bidrag (EC4)	201,8	212,2
Biljettintäkter	28,8	34,0
Övriga rörelseintäkter	14,6	21,2
Personalkostnader	154,6	162,5
Övriga rörelsekostnader	93,6	107,5
Avsättningar till pensioner (EC3)¹	10,0	15,6
Verksamheten (inom parentes avser barn och ungdom)	2008	2009
Totalt antal egna produktioner	30 (6)	32 (8)
<i>varav nyproduktioner</i>	22 (3)	21 (5)
<i>varav produktioner från föregående år</i>	8 (3)	11 (3)
Totalt antal föreställningar	1 213 (336)	1 054 (225)
<i>varav egenproducerade i Stockholm</i>	928 (218)	771 (172)
<i>varav egenproducerade på turné inklusive digital bio</i>	154 (115)	95 (39)
<i>varav gästspel och andra arrangemang</i>	131 (3)	188 (14)
Totalt antal besökare	226 049 (15 815)	251 661 (16 431)
<i>varav på egenproducerade föreställningar i Stockholm</i>	204 858 (10 881)	197 931 (12 518)
<i>varav på egenproducerade föreställningar på turné</i>	5 557 (4 128)	15 838 (2 356)
<i>varav på gästspel och andra arrangemang</i>	15 634 (806)	37 892 (1 557)
Total belägningsgrad	68% (92%)	78% (78%)
Medarbetare	2008	2009
Totalt antal anställda i Sverige (LA1)	674	653
<i>varav tillsvidareanställda</i>	251	258
<i>varav visstidsanställda</i>	423	395

¹ Dramatens pensionsåtaganden till personalen regleras enligt kollektivavtalet mellan Teaterförbundet och Svensk scenkonst. I och med att premierna betalats är Dramatens åtagande uppfyllt och en framtida utbetalning är inte längre beroende av teaterns ekonomiska status.

SKAPAT OCH LEVERERAT EKONOMISKT VÄRDE 2009 (EC1)

3 INFORMATION OM REDOVISNINGEN

I arbetet med att ta fram hållbarhetsredovisningen har GRI:s vägledning för att definiera redovisningens innehåll med tillhörande principer om väsentlighet, kommunikation med intressenterna, hållbarhetssammanhang och fullständighet tillämpats.

Urvalet av indikatorer har skett i en projektgrupp utsedd av Dramatens ledningsgrupp. Det är också ledningsgruppen som fastställt urvalet. Indikatorerna har valts utifrån en genomgång av verksamheten och vilken relevans de har för den. Tillgängligheten till mätbara data har också varit ett kriterium. Ju mer väsentlig en indikator har bedömts vara desto större ansträngning har lagts på att plocka fram data. Detta gäller inte minst energi- och utsläppsindikatorerna. (3:5)

Dramaten redovisar hållbarhet per kalenderår. (3:3) Den senaste redovisningen publicerades 5 juni 2009 och avsåg räkenskapsåret 2008. (3:2) Denna redovisning avser således 2009. Den omfattar all vår verksamhet och de delar av entreprenaderna (städning, garderob och restaurang) som handlar om koldioxidutsläpp, energiförbrukning och avfall. Inga sociala eller ekonomiska indikatorer redovisas således för dessa. (3:6, 3:8)

Även detta andra år har fokuserat på att kvalitetssäkra framför allt teaterns processer för att samla in relevanta data. I det sammanhanget har en konsult (Co₂ Focus AB) anlåtats för insamlandet av data från den klimatpåverkande delen av verksamheten. Dessa data finns spridda på många händer, så väl internt som hos Dramatens tre fastighetsägare – Statens fastighetsverk, Fabege och Vasakronan. Data har också tagits in från teaterns reseleverantörer. Detta sammantaget ger en väsentligt tydligare bild av verksamhetens klimatpåverkan än i föregående års redovisning. Som grund för beräkningar av Dramatens koldioxidutsläpp har den internationella standarden Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet) använts. (3:11)

Data till ekonomiska och sociala indikatorer har hämtats från Dramatens personalekonomiska redovisning, resultatredovisning och årsredovisning samt från befintliga policydokument som jämställdhets- och mångfaldsplan, etikpolicy och tillgänglighetsplan.

4 STYRNING OCH INTRESSETER

Bolagsstyrning

Styrningen av Dramaten sker via årsstämman, styrelsen och verkställande direktören i enlighet med aktiebolagslagen, bolagsordningen och statens ägarpolitik.

Aktieägarens inflytande i Dramaten utövas vid årsstämman, som är bolagets högsta beslutande organ. Staten representeras vid årsstämmor av en av regeringen särskild förordnad person. Dramatens styrelse utses vid bolagsstämman. Styrelsen utser verkställande direktör (VD). VD svarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Regeringen utser teaterchef. Teaterchefen har till uppgift att svara för den konstnärliga verksamheten. Teaterchef och VD är i dag samma person. VD/Teaterchef sätter samman ledningsgruppen och fattar där de formella besluten .

I enlighet med statens ägarpolitik är Dramatens VD inte ledamot i bolagets styrelse. Dock har VD närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden. Vice VD är sekreterare i styrelsen och adjungeras till sammanträdena. Det betyder att ingen i Dramatens ledning samtidigt är ledamot av styrelsen. Förutom att de anställda har arbetstagarrepresentanter i styrelsen sker samverkan mellan ledning och medarbetare i enlighet med medbestämmandelagen (MBL). För ensemblen finns ett särskilt representantskap. (4.1 - 4.4)

Kommunikation med intressenterna

Projektgruppen har gjort en ny intressentanalys utifrån hur intressentgrupperna antas kunna påverka teaterns verksamhet och vice versa sett ur de tre perspektiven ekonomisk, miljö och social påverkan. Vid analysen gavs varje intressentgrupp poäng utifrån hur mycket gruppen antingen påverkar eller påverkas av Dramaten. Intressenterna presenteras i en tabell på nästa sida och de är listade i viktordning - störst påverkan först och i fallande skala. Inga nya intressentdialoger har genomförts under året. Alltså ligger fjolårets dialog till grund även för denna redovisning. Dock avses att genomföra en ny dialog med vissa intressenter inför 2010 års redovisning för att spegla den delvis nya inriktningen av redovisningen.

Intressentanalysen för 2009 pekar på att personalen är en av de viktigaste intressenterna ur ett hållbarhetsperspektiv. Även entreprenörer och fastighetsägare är viktiga intressenter utifrån att de genom sin verksamhet bidrar till att förbättra eller försämra Dramatens förutsättningar för miljöarbete.

Staten är som ägare en viktig intressent och Dramaten ser att en intressentdialog kan behöva föras med flera representanter för regeringskansliet; kulturdepartementet i frågor som rör verksamhetens innehåll och näringsdepartementet i exempelvis

frågor som handlar om bolagsstyrning. Det faktum att regeringen ålagt samtliga statliga bolag att lägga fram en hållbarhetsredovisning på det sätt Dramaten nu gör är i sig att betrakta som ett uttryck för intressentvilja.

Intressentgruppen "publiken" bör nämnas. Gruppen är svårfångad eftersom den är vare sig konstant eller homogen, vilket gör kommunikation med den svår. Kanske kan i framtiden relevanta frågor inkluderas i teaterns regelbundna publikundersökningar. (3:11, 4:14, 4:15)

Dramatens intressenter ur ett hållbarhetsperspektiv

Personal – tillsvidareanställd

Personal - frilansande konstnärer

Profilrestauranger (Dramatenrestaurangerna)

Kastrullpojarna (Elverket)

Statens Fastighetsverk

Vasakronan (Gäddviken)

Fabege (Elverket)

Teaterförbundet lokalt

Tryckeri för program och marknadsföringsmaterial

Teaterförbundet centralt

Svensk Scenkonst

Dramatens publik

Dramatens styrelse

MTAB (sköter Dramatens transporter)

Dramatiska Institutet

Teaterhögskolorna i Stockholm, Malmö, Göteborg och Luleå

Personal - frilansande tekniker

Kungliga Operan

Teaterföretag i Sverige, till exempel Riksteatern, BIBU och

Teaterbiennalen

Teaterföretag utomlands, till exempel Schaubühne, Berlin, NATA,

Kapstaden och Norska Riksteatret

ISS – städföretag

Taxi Stockholm

Leverantör av lampor till strålkastare

Regeringen – Kulturdepartementet

Regeringen – Näringsdepartementet

Riksdagen (Kulturutskottet)

Dramatens sponsorer

Resevaruhuset

5 RESULTATINDIKATORER

MILJÖ

Miljöarbetet har på många sätt funnits i vardagen på Dramaten. I och med kravet på en genomarbetad redovisning av miljöpåverkande faktorer ges ett incitament att genomlysna verksamheten på ett strukturerat sätt. Ett av de viktigaste målen på kort sikt är att bygga upp ett enkelt miljöledningssystem för att på så sätt säkra att arbetet sker systematiskt. En del av ett sådant system handlar givetvis om att säkra datainsamlingen till denna redovisning. Kvaliteten på insamlade data har höjts väsentligt sedan förra årets redovisning. Därför kommer 2009 års siffror i de flesta fall att utgöra nollpunkten som framtida mätningar jämförs med.

Material och avfall

Dramaten använder stora mängder material till föreställningarnas scenografier; nära 60 kubikmeter trämaterial, flera tusen liter färg, tonvis med järn och aluminium samt stora ytor av tyg. Även kostymateljén förbrukar avsevärda mängder tyg.

En så betydande materialanvändning leder också till att verksamheten ger upphov till stora mängder avfall. Avfallet sorteras i möjligaste mån och Dramaten har avtal med olika entreprenörer för att säkerställa att detta tas om hand på ett så miljöanpassat sätt som möjligt.

MATERIAL (EN1)	2008	2009	
Trä/skivmaterial (m3)	30	58	Förnyelsebar resurs
Vattenbaserad färg (liter)	3 200 ²	2 670	Förnyelsebar resurs
Lösningsmedelbaserad färg och brandskydd		590	Ej förnyelsebar resurs
Järn (ton)	8	10,5	Ej förnyelsebar resurs
Aluminium (ton)	3	1,2	Ej förnyelsebar resurs
Tyg (m2)	10 100	10 120 ³	
Papper (ton)	Ej redovisat	21,2	Förnyelsebar resurs

² För 2008 särredovisas inte om färgen är baserad på vatten eller lösningsmedel

³ Tygets grundmaterial redovisas ej

Även om avsikten är att göra 2009 till en ny nollpunkt för mätningarna så finns det anledning att påpeka en stor skillnad mellan 2008 och 2009 när det gäller pappersåtervinning. 2008 återvanns 38,3 papper medan det 2009 sjönk till 18,4 . Detta förklaras uteslutande av att Dramaten under 2008 slängde pallvis av gamla osålda föreställningsprogram. Därefter har teatern övergått till att minska programmens upplagor till en nivå som motsvarar efterfrågan.

AVFALLSKATEGORI (EN22)	TON
Papper och wellpapp	33,8
Elavfall/elektronik	1,6
Hushållssopor	193,3
Organiskt	79,5
Metall och metallförpackningar	1,7
Trä	20,7
Brännbart avfall	31,9
Bygg och industriavfall	18,7
Farligt avfall	0,9
Grovsopor	0,8
Slam, oljeavskiljare	2,8
Fettavskiljare	42,0
Sorterbart	33,2
Hårdplast	0,04
Glas	50,7
Summa	511,7

AVFALL UPPDELAT PER HANTERINGSMETOD	TON
ÅTERVINNING	
Papper och wellpapp	33,8
Metall och metallförpackningar	1,7
Organiskt	79,5
Glas	50,7
Hårdplast	0,04
Sorterbart	33,2
Fettavskiljare	42
Elavfall/elektronik	1,6
FÖRBRÄNNING	
Trä	20,7
Brännbart avfall	31,9
Hushållssopor	193,3
Grovsopor	0,8
DEPONI	
Bygg och industriavfall	18,7
UPPGIFT OM HANTERING SAKNAS	
Farligt avfall	0,9
Slam, oljeavskiljare	2,8
Summa	511,7

Klimat och energi

Den största delen av Dramatens koldioxidutsläpp kommer från elförbrukning och flygresor - cirka 36 procent vardera. Det är oklart hur mycket el scenernas ljusrigg förbrukar men det finns anledning att tro att det är mycket. Det finns ett behov att ta reda på hur det ligger till och om det finns något i teaterns arbetsmetoder som kan ändras med syfte att minska förbrukningen.

Flera av Dramatens byggnader är gamla och omoderna, vilket försvårar en effektiv energihushållning. Men i samband med renoveringar sker alltid en energieffektivisering som nu senast när kontor och ateljéer försågs med värmeåtervinning, elbesparande belysning och tätade fönster. Diskussioner pågår med samtliga fastighetsägare om att finna fler lösningar för att minska energikonsumtionen. Eftersom tillförlitliga data över tidigare förbrukning saknas kommer vi att mäta förändring från och med 2009.

Den största delen av teaterns flygresor handlar om att flytta människor till platser där de måste vara. En föreställning kan inte spelas utan alla i realiteten är på den aktuella platsen. Alltså får turnéverksamheten stort genomslag i Dramatens klimatpåverkan. Vid turnéer utomlands saknas oftast alternativ till flygtransport.

Många resor sker också för att utländska konstnärliga team ska komma till möten och/eller repetitioner. Om vissa av dessa möten kan ersättas med till exempel videokonferens bör undersökas. En genomgång av Dramatens resepolicy ska ske.

I dag finns data enbart från de resor som bokats genom Dramatens resebyrå. Alltså saknas de resor som antingen köpts direkt av resenären eller av andra producenter (t ex vid gästspel på Dramaten). Det finns anledning att tänka vidare på hur även sådana resor kan införlivas i redovisningen.

NYCKELTAL ENERGI OCH KLIMAT	
Totalt utsläpp (ton CO ₂)	840,7
Total energiförbrukning (MWh)	5107,6
Energiförbrukning per kvadratmeter (kWh/m ²)	271,2
CO ₂ utsläpp per spelad föreställning (ton CO ₂ /fst)	1,0
CO ₂ utsläpp per anställd (ton CO ₂ /anställd)	2,5
CO ₂ utsläpp per omsättning (ton CO ₂ / milj SEK)	3,1

DIREKT ENERGIANVÄNDNING PER PRIMÄR ENERGIKÄLLA (EN 3, EN 16)⁴

Kategori ⁵	Förbrukning	Energi- ekvivalent (MWh)	Utsläpp (ton CO ₂)	Andel i procent
Bensin	3 367 liter	30,8	7,8	0,9%
Diesel	2 208 liter	20,5	5,6	0,7%
Eldningsolja	15001 liter	142,5	39,9	4,7%
Summa	20576 liter	193,8	53,3	6,3%

INDIREKT ENERGIANVÄNDNING PER PRIMÄR ENERGIKÄLLA (EN 4, EN 16)

Kategori ⁶	Förbrukning	Energi- ekvivalent (MWh)	Utsläpp (ton CO ₂)	Andel i procent
Elektricitet	3 132 802 kWh	3132,8	310,1	36,9%
Fjärrvärme	1 412 000 kWh	1412,0	97,4	11,6%
Fjärrkyla	369 000 kWh	369,0	7,4	0,9%
Summa	4 913 802 kWh	4 913,8	414,9	49,4%

RESOR, TRANSPORTER OCH AVFALL (EN 4, EN 16)

Kategori ⁷	Förbrukning	Energi- ekvivalent (MWh)	Utsläpp (ton CO ₂)	Andel i procent
Flygresor ⁸	1 554 940 km		302,8	36,0%
Tågresor	66 990 km	2,7	0,3	0,04%
Varutransporter MTAB	4 000 km	9,2	1,2	0,14%
Taxi	9 263 km	13,4	0,9	0,11%
Restavfall ⁹	225 251 kg		65,3	7,8%
Glas	50 672 kg		2,0	0,24%
Summa		25,3	372,5	44,3%
Totalt utsläpp CO₂		5 132,8	840,7	100%

⁴ Beräkningarna av koldioxidutsläpp har gjorts enligt den standarden Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet).

⁵ I beräkningen ingår den årliga förbrukningen av drivmedel till företagsbilar, transportbilar, reseersättning och eldningsolja.

⁶ Elektricitetens emissionsfaktor beräknas utifrån en nordisk produktionsmix, Nord-Pool genomsnitt (2004-08) som ger en emissionsfaktor på 0,099 kg CO₂/kWh. Dramaten köper Grön El på de abonnemang som teatern själva kan påverka

⁷ Baserat på statistik från Resevaruhuset, MTAB respektive Taxi Stockholm.

⁸ I denna summa ingår sju inrikesresor om sammanlagt 2 896 km.

⁹ Avfallsfraktioner som källsorteras till material- och energiåtervinning ger en miljövinst som i det här sammanhanget ger noll utsläpp av CO₂. Glas som källsorteras ger ett bidrag till den globala uppvärmningen som dock är mycket mindre än om glas hanteras på annat sätt.

ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDEN OCH ARBETSVILLKOR

Teater är en mycket personalintensiv verksamhet. Mer än 50 olika yrkesgrupper – konstnärer, tekniker och administratörer – finns representerade i Dramatens organisation. De flesta är direkt involverade i arbetet med produktionerna och bidrar där med sitt speciella yrkeskunnande. Tillgång till rätt kompetens är därför helt avgörande för det konstnärliga resultatet.

Dramaten fick en central personalfunktion så sent som 2000. Sedan dess har samlade rutiner och policies införts på områden som arbetsmiljö, jämställdhet, mångfald, etik, lönepolitik, kompetensutveckling, rekrytering, rehabilitering och friskvård. Chefernas personalansvar har tydliggjorts och former för en årlig personalekonomisk redovisning har utvecklats efter hand.

Dramaten har under året haft 653 personer anställda fördelade på tre yrkeskategorier; konstnärlig personal (till exempel skådespelare och regissörer), teaterteknisk personal (till exempel teatertekniker och skräddare) och administrativ personal (bland andra publikvärdar och producenter).

Så många som 395 personer har varit visstidsanställda, vilket i relation till många andra verksamheter är ovanligt mycket men normalt i en teaterverksamhet. Dramaten hade under året 258 tillsvidareanställda, av vilka 47 procent var kvinnor. Fortfarande har många grupper en ojämn könsfördelning även om det blir alltmer sällsynt med enkönade arbetslag.

Den genomsnittliga personalomsättningen för de tillsvidareanställda medarbetarna uppgick under 2009 till 4,7 procent. Det är att betrakta som normalt i en bransch där rörligheten generellt sett är trög på grund av en begränsad arbetsmarknad. I åldersgruppen yngre än 29 år minskade omsättningen från 40 procent till noll. Denna stora förändring i procent förklaras av att gruppen 2008 bestod av bara fem personer, varav två slutade. Övriga förändringar anses ligga inom ramen för naturliga avvikelser.

PERSONALOMSÄTTNING PER ÅLDERSGRUPP OCH KÖN I SVERIGE (LA2)

	2008	2009
Samtliga	5,8%	4,7%
Kvinnor	7,6%	3,4%
Män	2,2%	4,9%
Yngre än 29 år	40,0%	0,0%
30-49	10,0%	1,7%
Äldre än 50	6,9%	6,5%

Relationer mellan anställda och ledning

Alla medarbetare på Dramaten omfattas av kollektivavtalet mellan Teaterförbundet och Svensk Scenkonst, vilket är den arbetsgivarorganisation Dramaten tillhör. (LA4) I kollektivavtalet finns särskilda regler om varseltider vid uppsägning från arbetsgivaren sida. Dessa varierar mellan en och sex månader beroende av anställningstid och ålder. Eventuella varsel vid organisatoriska förändringar följer annars de regler som finns i medbestämmandelagen (MBL) (1976:580) och i lagen om anställningsskydd (LAS) (1982:80). (LA5) Arbetsgivare och personal träffas regelbundet i en samverkansgrupp där vice VD (tillika personalchef) är ordförande. I gruppen ingår också teaterchef, företagssköterska, fastighetschef, ekonomichef, huvudskyddsombud och fackliga representanter. Gruppen är även arbetsmiljökommitté.

Hälsa och säkerhet i arbetet

Arbetsmiljöarbetet på Dramaten bedrivs systematiskt. Ansvaret är delegerat till respektive avdelningschef och till producent för produktionerna. Arbetsmiljöområdet täcks också in av arbetsmiljöavtalet mellan Svensk scenkonst, Svenska musikerförbundet och Privattjänstemannakartellen. Under året gjordes tolv arbetsskadeanmälningar som ledde till åtta dagars sjukfrånvaro. Ingen dödsolycka inträffade. Rapportering sker i enlighet med svensk lag. Inga fall av arbetsrelaterade sjukdomar utöver arbetsskadeanmälningarna har rapporterats.

Arbetsskador och arbetsrelaterade sjukdomar (LA7)¹⁰		
	2008	2009
Antal arbetsskadeanmälningar	17	12
Förlorade arbetsdagar:	5	8
Arbetsrelaterade dödsolyckor:	0	0
Pågående Rehabärenden	10	8
Skadekvot (IR)	4,15	4,17
Kvot förlorade dagar(LDR)	2,77	2,78
Kvot för frånvaro (AR)	12	19

Kompetensutveckling

Dramatens kompetensutveckling bedrivs på två nivåer. Centralt finns ledarskapsutveckling, arbetsmiljöutbildningar och kompetensutveckling som vänder sig till personalen som helhet. Det senaste exemplet på en sådan insats var en friskvårdsdag med fokus på kost och träning. Den andra delen av kompetensutvecklingen är delegerad till avdelningsnivå och syftar till ökad specialistkompetens.

¹⁰ Kvot för arbetsrelaterade sjukdomar (ODR) ej relevant för Dramatens verksamhet.

Utbildningen är jämnt fördelad mellan olika personalgrupper och nivåer på Dramaten. Samtliga tillsvidareanställda eller de med anställning längre än ett år har utvecklingsamtal med sin närmaste chef och vid detta ska också individens kompetensutveckling beröras. (LA12)

GENOMSnittligt antal utbildningstimmar per tillsvidareanställd och år (LA10)

2008		2009	
Utbildningstimmar per anställd	Totalt antal timmar	Utbildningstimmar per anställd	Totalt antal timmar
12,7	3192	9,8	2525

Tillsvidareanställd och visstidsanställd personal har samma personalförmåner: möjlighet att fritt träna på gym, simma i simhall och att få två fribiljetter till varje produktion. (LA3)

Jämställdhet och mångfald

Dramaten bedriver ett systematiskt jämställdhets- och mångfaldsarbete. Från och med 2009 formuleras arbetet i en gemensam treårig plan. Frågorna synas från tre perspektiv: repertoar, personal och publik.

Dramaten definierar jämställdhet som att män och kvinnor ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. En sådan rättighet är lika lön för lika eller likvärdigt arbete. Regelbundet och nu senast 2009 genomfördes en kartläggning och analys av Dramatens lönestruktur ur ett jämställdhetsperspektiv. Omotiverade skillnader justerades också under året. Dramaten eftersträvar en individuell och differentierad lönestruktur där bland annat kompetens och erfarenhet har betydelse.

KVINNORS LÖN I PROCENT AV MÄNNENS (TILLSVIDAREANSTÄLLD PERSONAL) LA14

	2008	2009
Administratörer	83 %	87 %
Teknisk	96 %	97 %
Konstnärer	99 %	95 %

Även fördelningen av konstnärlig personal kartläggs i samband med revision av jämställdhets- och mångfaldsplanen utifrån tanken att en jämn fördelning ska ge en spridd röst också ur ett genusperspektiv.

Dramaten definierar mångfald som att människor har olika egenskaper, förutsättningar och livserfarenheter och att dessa ska komma till tals på nationalscenen. En knapp fjärdedel av Dramatens medarbetare har utländsk bakgrund, de flesta med anknytning till Norden eller övriga Europa. I jämställdhets- och mångfaldsplanen anges som ett mål att generellt öka mångfalden på teatern.

Dramaten har en policy och handlingsplan mot diskriminering och för att motverka trakasserier. Ansvar för att bedriva detta arbete ligger hos varje chef och arbetsledare. Under året anmäldes inget fall av trakasseri eller diskriminering men i en enkät som genomfördes hösten 2008 uppgav ett stort antal respondenter att det förekommer sexistisk och könskränkande jargong på Dramaten. (HR4) I samma undersökning framkom också att många inte vet hur de ska agera om trakasserier upptäcks. Diskriminering och trakasserier är ett allvarligt problem såväl mänskligt som ur ett arbetsmiljöperspektiv. Nästa undersökning av bland andra dessa frågor är planerad att äga rum senast 2011.

Dramaten har en etikpolicy som alltid tas upp vid repetitionsstart för varje ny produktion och som anger hur personalen ska förhålla sig till varandra, publiken och omvärlden. Under 2009 antogs en tillgänglighetsplan med fokus på tillgängligheten för funktionsnedsatta.

För frågor på innehållet i denna hållbarhetsredovisning hänvisas till

Peter Kollarik

tf produktionschef

08 665 61 00

peter.kollarik@dramaten.se

GRI G3 KORSREFERENSLISTA RELEVANT FÖR C-NIVÅ

G3-upplysningar	Beskrivning	Sida	Kommentar (t ex orsak till utelämnande av information)
1.1	Uttalande från ledningen	3	
2.1	Organisationens namn	5	
2.2	Viktigaste tjänster	5	
2.3	Organisationsstruktur	5	
2.4	Lokalisering av organisationens huvudkontor	5	
2.5	Länder med verksamhet	5	
2.6	Ägarstruktur och företagsform	5	
2.7	Marknader	5	
2.8	Organisationens storlek	6	
2.9	Väsentliga förändringar	5	
2.10	Utmärkelser.		Dramaten har inte fått några utmärkelser
3.1	Redovisningsperiod	8	
3.2	Datum för publiceringen av den senaste redovisningen	8	
3.3	Redovisningscykel	8	
3.4	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll.	18	
3.5	Processer för definition av innehållet	8	
3.6	Redovisningens avgränsning	8	
3.7	Eventuella särskilda begränsningar	8	
3.8	Princip för redovisningen av joint ventures, dotterbolag etc	8	
3.10	Förklaring av ev förändringar	3, 9	
3.11	Väsentliga förändringar sedan föregående redovisningsperiod	9-10	
3.12	Innehållsförteckning	19	
4.1	Bolagsstyrning	9	
4.2	Styrelseordförande och VD	9	
4.3	Styrelsens oberoende	9	
4.4	Möjligheter för aktieägare och anställda att påverka styrelsen eller företagsledningen.	9	
4.14	Intressenter	9-10	
4.15	Princip för identifiering intressenter.	9	

Resultat-indikatorer	Beskrivning	Sida	Helt eller delvis redovisad	Kommentar (t ex orsak till utelämnande av information)
EC1	Skapat och levererat ekonomiskt värde	6-7	Helt	
EC3	Omfattningen av organisationens förmånsbestämda åtaganden.	6	Helt	
EC4	Väsentligt finansiellt stöd från den offentliga sektorn.	6	Helt	
EN1	Materialanvändning i vikt eller volym.	11	Delvis	
EN3	Direkt energianvändning per primär energikälla.	14	Helt	
EN4	Indirekt energianvändning per primär energikälla.	14	Helt	
EN16	Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt.	14	Helt	
EN22	Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod.	12	Helt	
LA1	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor och region.	6	Helt	
LA2	Antal anställda som slutat och personalomsättning, per åldersgrupp, kön och region.	15	Helt	
LA3	Förmåner som ges till heltidsanställd personal och som inte omfattar tillfälligt eller deltidsanställda. Informationen ska ges för varje större verksamhet.	17	Helt	
LA4	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal.	16	Helt	
LA5	Minsta varseltid angående betydande förändringar i verksamheten, med upplysning om huruvida detta är specificerat i kollektivavtal.	16	Helt	
LA7	Omfattningen av skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade dagar, frånvaro samt totala antalet arbetsrelaterade dödsolyckor per region.	16	Helt	
LA10	Genomsnittligt antal och utbildningstimmar per anställd och år, fördelat på personalkategorier.	17	Helt	
LA12	Andel anställda (i procent) som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling.	17	Helt	
LA14	Löneskillnad i procent mellan män och kvinnor per personalkategori.	17	Helt	
HR4	Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder.	18	Helt	